

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

Overheidsgeld voor kankeronderzoek

Staat u mij toe een kanttekening te plaatsen bij enkele uitspraken van de heren A. C. VAN SWOL, arts en Prof. Dr. D. W. VAN BEKKUM, in een AVRO-TV-uitzending op maandag 21 oktober jl. over de strijd tegen kanker. Enkele malen hoorde ik hen namelijk zeggen, dat de Nederlandse rijksoverheid maar één tot twee kwartjes per hoofd van de bevolking van 1 3/2 miljoen zielen jaarlijks zou (doen) besteden aan kankerresearch. Dat zou dan neerkomen op een bedrag in de orde van grootte van 3/4 tot 6/4 miljoen gulden.

Het bedrag is echter aanzienlijk hoger. Wanneer ik de uitspraak „ten behoeve van de kankerresearch” nauw interpreteer, zal alleen al het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne in 1975 een bedrag voor deze research uitgeven van:

- Internationaal Centrum te Lyon	f 739.000,—
- Exploitatiekosten NKI en RRTI	f 6.087.000,—
- Neutronenproject	f 750.000,—
	<hr/>
	f 7.576.000,—

Verder kan in het algemeen worden gesteld dat van de aan de Gezondheidsorganisatie TNO ter beschikking gestelde gelden (rond 44 miljoen) een bedrag in orde van grootte van f 8.000.000,— wordt besteed aan kankerresearch.

Ten laste van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen komen verder de kosten van medische research in academische ziekenhuizen en universitaire instituten tot een bedrag van tenminste f 150.000.000,—. Hierin is een bedrag, liggende tussen 15- en 30 miljoen gulden, begrepen ten behoeve van de kankerresearch.

Ik zou u verder nog kunnen wijzen op het Praeventiefonds, dat uit van de ziekenfondsen ontvangen gelden (A.W.B.Z.) een bedrag van rond f 1,4 miljoen aan kankerresearch subsidieert en op het Koningin Wilhelminafonds, dat jaarlijks voor dit doel een bedrag van ongeveer f 7.500.000,— uitgeeft.

Voor wat de laatste posten betreft ben ik mij er echter wel van bewust dat het hier geen bestedingen van de rijksoverheid betreft.

Resumerend kom ik tot de conclusie, dat het jaarlijks door de overheid aan kankerresearch bestede bedrag van f 30 - tot f 45 miljoen aanzienlijk uitgaat boven het in de TV-uitzending genoemde bedrag van een kwartje tot twee kwartjes per hoofd van de bevolking.

Leidschendam, november 1974

CD. VAN HOEWIJK

Hoofd Stafafdeling Externe Betrekkingen,
Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne

De reactie van het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne op mijn uitlatingen in het AVRO-programma van 21 oktober 1974 over het National Cancer Program in de VS, maakt uiteraard een commentaar mijnerzijds noodzakelijk.

Mijn bekritiseerde opmerking dat er van overheidswege 1 tot 2 kwartjes per hoofd bevolking in Nederland wordt besteed aan kankerresearch, werd geplaatst in het kader van een vergelijking met de gelden die het Congres van de VS toekent aan het National Cancer Institute te Bethesda voor

de uitvoering van het kankerresearch-programma in dat land (het richtbedrag komt overeen met \$ 5 per persoon). Het gaat hier dus om fondsen die specifiek worden toegekend voor het kankerresearch-programma en alle financiering die niet van meet af aan voor dat doel is geïdentificeerd (earmarked), was bij mijn berekening buiten beschouwing gelaten. Ik kom dan voor overeenkomstige fondsen in 1974 (want de uitzending vond in 1974 plaats) tot de volgende berekening:

- Exploitatiekosten NKI en RRTI	f 4.000.000,—
- Internationaal Centrum te Lyon	f 631.000,—
	<hr/>
	f 4.631.000,—

Dit is, gedeeld door 13,5 miljoen inwoners, f 0,34 per persoon. Dit is het enige overheidsgeld dat voor kankerresearch bestemd (earmarked) is.

Indien men het door de Gezondheidsorganisatie TNO van haar overheidssubsidie bestede bedrag daarbij wil tellen (voor 1974: 4,7 miljoen en niet 8 miljoen, uit een totale exploitatiesubsidie van 36 miljoen en niet 44 miljoen, blijkens pag. 11 van het jaarverslag 1973 van de Gezondheidsorganisatie TNO), dient men wel te bedenken dat deze bestemming niet door de overheid is bepaald, doch een onderdeel van het beleid van de Gezondheidsorganisatie TNO uitmaakt. De subsidie van de verschillende ministeries wordt namelijk toegekend aan de Centrale Organisatie TNO en die bepaalt de distributie van de gelden aan de bijzondere organisaties van TNO.

Indien het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van mening is dat het door de participatie van zijn vertegenwoordigers in het bestuur van de Gezondheidsorganisatie TNO de allocatie van gelden voor specifieke doeleinden *wel bepaalt*, is dat niet in overeenstemming met de werkelijke constructie van het ogenblik. Men kan hoogstens zeggen dat het ministerie de beleidsbeslissingen binnen de Gezondheidsorganisatie mede beïnvloedt. Wil men op die gronden dit geld bij de bovengenoemde berekening betrekken, dan wordt het bedrag voor 1974 f 0,70 per inwoner, dus bijna 3 kwartjes. Dit doet aan de strekking van mijn betoog, namelijk het grote verschil tussen Nederland en de VS aan tonen, slechts weinig afbreuk: Het blijft in Nederland een zaak van kwartjes tegen dollars in de VS (factor 10 verschil).

Er is m.i. nauwelijks discussie mogelijk over de gelden die het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen ten behoeve van „medische research in academische ziekenhuizen en interuniversitaire instituten” ter beschikking stelt. Dit soort financiering vindt uiteraard in de VS ook, zij het op andere wijze, plaats en het is bij de berekening van de Amerikaanse bedragen eveneens buiten beschouwing gelaten. Bovendien dient te worden gewezen op het volstrekt ontbreken van enige exacte gegevens ten aanzien van de bedragen die uiteindelijk uit deze universitaire budgets worden besteed voor kankerresearch. De schatting van het ministerie dient derhalve geadstrueerd te worden met feitelijke gegevens voordat zij, in welke wijze dan ook, in kwantitatieve zin kan worden gebruikt. De opmerkingen van het ministerie over KWF en Praeventiefonds vallen, zoals het schrijven zelf meldt; geheel buiten de berekening.

Indien men voor het trekken van een vergelijking toch wil uitgaan van de door het ministerie geschatte aan kanker-

research bestede bedragen uit overheids gelden (voor Nederland dan 30-45 miljoen = 2 tot 3 gulden per hoofd bevolking per jaar), moet men voor de VS niet alleen de federale bedragen, maar tevens de door de individuele staten voor kankerresearch bestemde fondsen in aanmerking nemen. Daarbij dienen nog geteld te worden de bedragen die door de universiteiten uit andere dan de genoemde overheidsbronnen aan kankerresearch besteed worden (bv. de Atomic Energy Commission: \$ 29 miljoen voor kankerresearch in 1971). Men komt dan tot een even ruwe schatting van 8-10 dollar per hoofd bevolking, wat nog steeds een factor 10 meer is dan in Nederland.

Men kan lang blijven twisten over getallen. Mijn boodschap was dat de overheid in de VS een zeer veel groter gedeelte van de belastingopbrengst specifiek toewijst aan (bestemt voor) de kankerresearch dan in Nederland het geval is. Ik acht het verheugend dat ons Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne door zijn reactie aangeeft dat het wel degelijk bereid is verantwoordelijkheid te nemen voor de kankerresearch in Nederland, hetgeen tevens tot uiting komt in de duidelijk toegenomen subsidiebedragen voor NKI en RRTI die het voor 1975 aankondigt.

Rijswijk, november 1974

D. W. VAN BEKKUM

Röntgendiagnostiek, klinisch oordeel en stralenbelasting

In zijn commentaar schrijft Prof. Dr. C. B. A. J. PUIJLAERT (1974) op bl. 1636 onder het hoofd Grondregels bij de doorlichting, dat de stralingsdosis bij doorlichting gedurende „1 min. gelijk staat aan die van 100 röntgenfoto's". Dit getal komt mij als zo uitzonderlijk hoog voor dat ik de schrijver uit zou willen nodigen het nader toe te lichten.

Literatuur: PUIJLAERT, C. B. A. J. (1974) *Ned. T. Geneesk.* 118, 1634.

Zwolle, oktober 1974

A. FUHRI SNETHLAGE

Ik dank collega FUHRI SNETHLAGE voor zijn opmerking die mij gelegenheid geeft op dit punt nog nader in te gaan. Juist omdat onvoldoende bekend is dat (onder ongunstige omstandigheden) doorlichting een zo zware belasting geeft, heb ik deze lapidaire vergelijking gebruikt.

Mijn gegevens zijn o.a. te vinden bij POPPE c.s. (1961). Volgens de daar gepubliceerde tabellen is de gemiddelde stralenbelasting (opp.-invalsdosis) bij een p.a. thorax 0,04-0,2 r. Ik heb als gemiddelde 0,1 r aangenomen. De gemiddelde stralenbelasting bij doorlichting (eveneens opp.-invalsdosis) varieert van 3 tot 20 r/min. (bij 3 mA, 60-100 kV en 1,5 tot 3 mm Al-filter). Ik heb als gemiddelde 10 r genomen. Een minuut doorlichten onder die omstandigheden is dus in doorsnee gelijk aan 100 thoraxopnamen.

Wellicht denkt collega FUHRI SNETHLAGE aan de gonaden-dosis. Die is bij een minuut doorlichting ongeveer 5 tot 10 maal zo groot als bij een thoraxopname.

De toepassing van BV-TV kan een dosisbeperking tot 10% betekenen. Doorlichting met zeer kleine velden kan ook een aanzienlijke dosisbeperking betekenen. Maar dat is juist de strekking van de regels aan het eind van mijn commentaar.

Literatuur: POPPE, H. c.s. (1961) *Techniek der Röntgendiagnostik*, bl. 553. Thieme, Stuttgart.

Utrecht, november 1974

C. B. A. J. PUIJLAERT

BERICHTEN

Doorlopende agenda

1974

December

- 7 Ned. Internisten Ver.
- 7 Amsterdam, Medisch-historische dag, bl. 1466.
- 7 Utrecht, Ned. Ver. voor Handchirurgie.
- 10 A'dams Geneesk. Genootschap.
- 12 A'damsche Neurologenver.
- 13 Utrecht, Ned. Ver. voor Psychosomat. Onderzoek, bl. 1852.
- 14 Utrecht, Ned. Ver. voor Psychiatrie.
- 14 Tiel (België), Vlaamse Ver. voor Gastro-enterologie, Int. symposium „Cholelithiasis”, bl. 1643.
- 14 Ned. Ver. v. Heelkunde.
- 17 Rotterdam, Landelijke Ver. van Farmaceutische Industrie-artsen, bl. 1770.
- **18 Utrecht, Ned. Ver. voor Jeugdgezondheidszorg.

1975

Januari

- 9 Rotterdam, Klin. Genootsch. Rotterdam.
- 14 A'dams Geneesk. Genootschap.
- 24 Interdisciplinair Genootschap voor biologische Psychiatrie, bl. 1770.

1884

- 25 Rotterdam, Ned. Ver. v. Obstetrie en Gynaecologie.
- 25 Utrecht, Ned. Ver. van Dermatologen.
- 25 Rotterdam, Ned. Ver. v. Artsen v. Longziekten en Tuberculose.
- 25 's-Gravenhage, Ned. Orthop. Ver.
- 25 Leiden, Ned. Ver. van Rheumatologen.

Februari

- 1 Amsterdam, Ned. Ver. voor Urologie.
- 5 Utrecht, Ned. Ver. v. Artsen v. Revalidatie en Fysische Geneesk.
- 6 A'damsche Neurologenver.
- 11 A'dams Geneesk. Genootschap.
- 13 Rotterdam, Klin. Genootsch. Rotterdam.
- 15 Utrecht, Ned. Ver. v. Radiologie.
- 22 Utrecht, Ver. van Ned. Vrouwel. Artsen.
- 22 's-Hertogenbosch, Ned. Path.-Anatomen Ver.
- 22 Ned. Alg. Ziektek. Ver.
- 25 Bilthoven, Werkgroep Dierpathologen.
- 26-28 Rotterdam, 8e Int. TNO-conferentie, bl. 1806.

Maart

- 1 Utrecht, Ned. Ver. v. Obstetrie en Gynaecologie.
- 1 Amsterdam, Ver. Ned. Tijdschr. voor Geneesk.
- 1 Amsterdam, Ned. Ver. voor Cardiologie.